

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
(протокол № ____ від _____
2024 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

з _____ (дата)

Ректор

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

М.П.

(наказ № ____ від

« ____ » _____ 2024 р.)

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

Біла Церква – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 № 36, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 № 567 та відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: професійний розвиток учителів початкових класів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей, підвищення методичного і практичного рівнів професійної компетентності педагогів, необхідних для ключових та предметних компетентностей, розвитку наскрізних умінь молодших школярів.

Основні завдання програми:

- забезпечувати професійне самовдосконалення педагогічних працівників на основі активізації їхньої базової освіти, набутого професійного та життєвого досвіду відповідно до індивідуальних інтересів, соціальних запитів держави щодо ефективного виконання посадових обов'язків;
- формувати здатність педагогічних працівників упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для розвитку навичок критичного мислення учнів;
- сприяти розвитку загальних і професійних компетентностей вчителів початкових класів щодо впровадження інтегративно-діяльнісного підходу в процесі формування ключових компетентностей в учнів початкових класів;
- поглиблювати й розширювати знання вчителів початкових класів з

теорії і практики організації освітнього процесу, що забезпечує реалізацію концептуальних завдань Нової української школи;

- активізувати розвиток значущих професійних якостей педагогів для реалізації діяльнісного підходу шляхом упровадження методу проєктів у початковій школі;
- удосконалювати вміння вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо впровадження інтерактивного навчання як однієї з форм організації освітньої діяльності в початковій школі;
- сприяти поглибленню і розширенню компетентностей педагогів з метою формування медіаграмотності учнів початкових класів.
- формувати здатність педагогічних працівників упроваджувати інтегративно-діяльнісний підхід у процесі організації освітнього процесу;
- поглиблювати й розширювати знання вчителів початкових класів з теорії і практики організації освітнього процесу, що забезпечує збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду школяра та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі початкової освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей педагогів для розвитку образного, критичного і логічного мислення, творчих здібностей учнів початкових класів;
- сприяти поглибленню і розширенню компетентностей педагогів на засадах педагогіки партнерства, з використанням індивідуального та диференційованого підходів.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом, початкової зокрема;
- соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері початкової освіти;
- особливостей процесів викладання і навчання молодших школярів;
- основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання;
- способів реалізації інтеграційного підходу у навчанні молодших школярів;
- академічної свободи педагога в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання);
- конструювати та реалізовувати сучасні програми навчання молодших школярів із використанням різноманітних методів, форм і

технологій;

- діагностувати освітній процес і скласти індивідуальні освітні маршрути для становлення учня як особистості, громадянина, інноватора;
- керувати проектною діяльністю школярів;
- організовувати культуромовне освітньо-розвивальне середовище;
- проектувати власну програму професійно-особистісного зростання.
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток;
- відданість ідеї щодо ментального включення всіх учнів у процес навчання;
- просування демократичних цінностей (патріотизм, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- рефлексія власної професійної практики;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.

Укладачі освітньої програми	Любов Петрівна Ткаченко , методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», Ольга Володимирівна Романюк , завідувач відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів початкових класів
Мета програми	Професійний розвиток учителів початкових класів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей, підвищення методичного і практичного рівнів професійної компетентності педагогів, необхідних для ключових та предметних компетентностей, розвитку наскрізних умінь молодших школярів.
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного	Вчителі початкових класів

працівника	
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	150 год / 5 кредитів ЄКТС (108 аудиторних години, 42 години – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалювати муться	Професійні компетентності: A1 Мовно-комунікативна (A1.1, A1.4.K1); A2 Предметно-методична (A2.1, A2.1.32, A2.1.Y1, A2.1.K1, A2.1.B1, A2.1.B2, A2.2, A2.3, A2.3.B1, A2.4.Y1, A2.5, A2.4.34, A2.4.Y5); A3 Інформаційно-цифрова (A3.1); Б1 Психологічна (Б1.1, Б.1.3); Б2 Емоційно-етична (Б2.1, Б2.1.Y2, Б2.1.B1, Б2.1.K1); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1); В1 Інклюзивна (В1.1); В2 Здоров'язбережувальна (В2.1); Г1 Прогностична (Г1.1); Г2 Організаційна (Г2.1); Г3 Оцінювально-аналітична (Г3.1) Д1 Здатність до навчання впродовж життя (Д1.1)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідectво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	В с ь о г о г о д и н	Аудиторні			
			Л е к ц і ї	С е мі н а р и	П р а к т и ч н і	Са мо сті йн а ро бо та
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		8	8	—	—	7
1.1.	Національна ідентичність в історичному вимірі	4	4	—	—	

1.2.	Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти	2	2	—	—	
1.3.	Як завдяки стоїцизму бути стійким для стресу в роботі вчителя	2	2	—	—	
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		30	—	—	30	
2.1.	Нормативно-правове забезпечення діяльності початкової освіти	2	—	—	2	
2.2.	Професійний стандарт учителя як механізм для формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності	2	—	—	2	
2.3.	Дитиноцентризм як особистісно орієнтована модель організації освітнього процесу в початковій школі	4	—	—	4	
2.4.	Побудова індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителя з використання III	4	—	—	4	
<i>Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»</i>		6	—	—	6	
<i>Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»</i>		6	—	—	6	
<i>Спецкурс «Благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки»</i>		6	—	—	6	
Модуль III. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в початковій школі		62	—	—	62	28
Інваріантна частина		52	—	—	52	20
3.1.	Програмове та навчально-методичне забезпечення змісту початкової освіти	2	—	—	2	
3.2.	Інтерактивне навчання як форма організації освітньої діяльності в початковій школі	4	—	—	4	
3.3.	Концептуальні засади Державного стандарту початкової освіти	2	—	—	2	
3.4.	Формувальне оцінювання як засіб управління самооцінкою молодшого школяра	2	—	—	2	
3.5.	Формування у здобувачів освіти повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності	2	—	—	2	
3.6.	Розвиток навичок критичного мислення у процесі аналізу художнього твору в початковій школі	2	—	—	2	
3.7.	Проектна робота як спосіб реалізації діяльнісного підходу в початковій школі	4	—	—	4	
3.8.	Формування загальнолюдських цінностей молодшого школяра у процесі опрацювання творів В.О.Сухомлинського	2	—	—	2	
3.9.	Оцінювання результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі	2	—	—	2	
3.10.	Особливості здобуття математичної освіти дітьми цифрового покоління	2	—	—	2	
3.11.	Сюжетні задачі як засіб розвитку мислення молодшого школяра	2	—	—	2	
3.12.	Інтегрований підхід до формування здоров'язбережувальної та соціальної компетентностей молодшого школяра	2	—	—	2	
3.13.	Ключові компетентності та їх реалізація в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»	2	—	—	2	

3.14.	Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів	2	—	—	2	
3.15.	Використання інтегрованого підходу у процесі формування громадянської та історичної компетентності учнів початкової школи	2	—	—	2	
3.16.	Проектна діяльність на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	2	—	—	2	
3.17.	Сторітелінг як спосіб розвитку креативності молодшого школяра	4	—	—	4	
3.18.	Особливості укладання діагностувальних робіт з інтегрованого курсу «Українська мова»	2	—	—	2	
3.19.	Формування обчислювальних умінь молодших школярів на заняттях з математики	2	—	—	2	
3.20.	Особливості укладання змісту діагностувальних робіт з математики	2	—	—	2	
3.21.	Сучасні засоби навчання та обладнання навчального призначення для створення освітнього середовища Нової української школи	2	—	—	2	
3.22.	Освітні втрати в системі загальної середньої освіти та напрями їх подолання	2	—	—	2	
3.23.	Особливості викладання фізичної культури в початковій школі	2	—	—	2	
Варіативна частина		10	—	—	10	8
3.24.	Розвиток математичного мовлення молодших школярів	2	—	—	2	
3.25.	Кубики історій «Rory's Story Cubes» як метод творчо-пізнавальної діяльності учасників освітнього процесу	6	—	—	6	
3.26.	Фізкультурно-оздоровчі заходи в освітньому середовищі початкової школи.	2	—	—	2	
3.27.	Основи енергоефективності та виховання екологічної свідомості у дітей початкової школи	2	—	—	2	
3.28.	Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти	2	—	—	2	
3.29.	Ігрове та діяльнісне навчання в організації мистецької діяльності в освітньому середовищі НУШ	2	—	—	2	
3.30.	Компетентнісний підхід у вивченні предметів мистецької освіти галузі в початковій школі	2	—	—	2	
3.31.	Формування творчої особистості в інтегрованій творчій діяльності молодшого школяра.	2	—	—	2	
3.32.	Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення	2	—	—	2	
3.33.	Формування просторового мислення у дітей: техніка паперопластики «Айріс-фолдінг»	2	—	—	2	
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	—	6	7
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	—	—	—
4.2.	Тематична дискусія «Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в початковій школі»	2	—	—	2	3
4.3.	Захист проєктів	2	—	—	2	4
4.4.	Вихідне діагностування	2	—	—	2	—

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Національна ідентичність в історичному вимірі.

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямів освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропоновані Законом України для реалізації основних напрямів виховання національної та громадянської ідентичностей.

Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

1.2. Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти.

Ідея природовідповідності у філософських поглядах античних вчених. Суть світоглядної концепції природовідповідності за Я.Коменським та її прояв у його педагогічних ідеях. Вікова періодизація за Аристотелем, Я.Коменським, Ж.-Ж.Руссо. Природовідповідність як філософський принцип панпедії (всезагальної мудрості) Я.А. Коменського. Використання ідеї природовідповідності у біоніці. Ідея природовідповідності в педагогічних інноваціях Г.С. Сковороди ("сродність" праці) та М. Монтессорі (урахування сензитивних періодів у розвитку дитини). Вплив цього принципу на виникнення педагогічних інновацій в умовах сьогодення.

1.2. Як завдяки стоїцизму бути стійким для стресу в роботі вчителя.

Ознайомлення з ключовими принципами стоїцизму. Практичні техніки стоїків для збереження емоційної рівноваги в стресових ситуаціях. Використання стоїчного підходу для ефективного вирішення конфліктів і збереження професійної стійкості. Рекомендації для інтеграції стоїчних практик у щоденну роботу вчителя.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності початкової освіти.

Концептуальні засади реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Регулювання освітнього процесу в початковій школі відповідно до Закону України «Про освіту». Правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку системи загальної середньої освіти згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту». Державний стандарт початкової освіти: вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти; загальний обсяг навчального навантаження у базовому навчальному плані початкової освіти. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти, розроблені під керівництвом О.Я.Савченко. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти, розроблені під керівництвом Р.Б.Шияна. Методичні рекомендації про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р. Методичні рекомендації щодо формувального оцінювання. Методичні рекомендації щодо адаптаційного періоду. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи. Створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти. Особливості функціонування груп подовженого дня у закладах загальної середньої освіти.

2.2. Професійний стандарт учителя як механізм для формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності

Основні зміни в новому Професійному стандарті вчителя: що варто знати педагогам. Ознайомлення з основними положеннями професійного стандарту педагога, зокрема трудовими функціями та компетентностями. Кодифікація Професійного стандарту. Трудові функції – невід'ємна частина стандарту для кожної професії згідно з українським законодавством. Формування в педагогів навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей, уміння вести моніторинг власної педагогічної діяльності. Сфери

застосування вчителями Професійного стандарту. Самооцінювання вчителем власної професійної діяльності; планування та визначення траєкторії професійного розвитку вчителя; планування його підвищення кваліфікації. Планування та визначення траєкторії професійного розвитку вчителя. Планування підвищення кваліфікації вчителя. Особливості визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам. Приклади щорічного комплексного самооцінювання (за всіма компетентностями, визначеними Професійним стандартом) із метою планування підвищення кваліфікації; періодичне самооцінювання володіння певними компетентностями для виявлення відповідних напрямів професійного розвитку. Виконання вправ, що сприяють формуванню в учителя навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей. Самостійне визначення рівня володіння цифровою компетентністю шляхом складання національного тесту на цифрову грамотність «Цифрограм для вчителів» на порталі Дія.

2.3. Дитиноцентризм як особистісно орієнтована модель організації освітнього процесу в початковій школі.

Дитиноцентризм – особистісно орієнтована модель виховання дитини, саморозвиток на засадах гуманізації, посилення уваги до системи її цінностей та інтересів задля формування основ життєвої компетентності, це забезпечення процесу виховання і навчання кожної дитини на основі розвитку її природних здібностей. Інтеграція психолого-особистісних характеристик учня із змістовою та діяльнісною основами учіння. Структура ключової компетентності вміння вчитися. Вікова та індивідуальна характеристика молодших школярів як суб'єктів учіння. Особливості індивідуального розвитку психічних процесів школярів. Мотивація навчальної діяльності школярів. Рушійні сили розвитку учня у навчальній діяльності. Агентність у розвитку особистості молодшого школяра.

2.4. Побудова індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителя з використання III

Нормативно- правове, організаційне та науково-методичне забезпечення професійного розвитку вчителя в контексті реформування галузі освіти. Професійний стандарт вчителя-основа для самодіагностики рівня професійної компетентності та визначення напрямів підвищення кваліфікації. Технологія проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Індивідуальний план підвищення кваліфікації вчителя.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Кращі практики та інноваційні підходи до психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на забезпечення успішного навчання та розвитку всіх дітей. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо врахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Спецкурс «Благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки»

Вплив надзвичайних ситуацій на розвиток, навчання та благополуччя дитини і дорослого. Вплив надзвичайних ситуацій в Україні на благополуччя, розвиток та навчання дітей. Психосоціальна підтримка та гра. Вплив стресу на благополуччя та навчання дітей. Вплив стресу на креативний, соціальний, когнітивний, емоційний і фізичний розвиток дитини. Психологічно безпечне освітнє середовище.

Чинники успішного розвитку та навчання дітей в умовах надзвичайних ситуацій. Успішні стратегії психосоціальної підтримки в закладі освіти. «Навчання через гру» як новітня освітня стратегія та педагогічна практика. Створення безпечного ігрового освітнього середовища. Стратегії підтримки позитивної поведінки дітей у закладі освіти. Сприяння позитивній соціальній взаємодії у закладі освіти. План підтримки благополуччя дітей у закладі освіти.

Благополуччя педагога: чинники, типи та індикатори. Благополуччя педагога та благополуччя дитини. Благополуччя педагога та план його професійного розвитку. Ефективні стратегії професійної самоорганізації, самоменеджменту. Професійні спільноти та групова підтримка.

Модуль III. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в початковій школі

3.1. Програмове та навчально-методичне забезпечення змісту початкової освіти.

Державний стандарт початкової освіти як основа для розроблення типових та інших освітніх програм. Компетентнісний підхід до обов'язкових результатів навчання. Інтеграція змісту початкової освіти. Цикли навчання в початковій школі. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. Особливості складання освітньої програми закладу освіти. Планування змісту початкової освіти: календарно-тематичне, поурочне; планування виховної роботи. Навчально-методичне забезпечення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти. Навчально-методичне забезпечення курсів за вибором.

3.2. Інтерактивне навчання як форма організації освітньої діяльності в початковій школі.

Загальнолюдські цінності – освітній пріоритет. Інтерактивне навчання як форма організації освітнього процесу. Створення можливостей для відчуття власної успішності та інтелектуальної спроможності школяра. Діяльнісний підхід у процесі освітньої діяльності як основа сприймання цілісної картини навколишнього світу. Стратегії розвитку критичного мислення. Роль вчителя у формуванні психологічно безпечного середовища. Мета і цілі оцінювання у сучасній школі. Основні аспекти процесу оцінювання. Основні шляхи співпраці з батьками: інтерактивні форми спілкування, залучення до освітнього процесу.

3.3. Концептуальні засади Державного стандарту початкової освіти.

Концептуальні засади реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Структура Державного стандарту початкової освіти. Зміст освітніх галузей. Типові та нетипові освітні програми. Конструювання та використання модельної навчальної програми. Тематичне планування освітнього процесу.

3.4. Формувальне оцінювання як засіб управління самооцінкою молодшого школяра.

Оцінювання результатів навчання учнів як складова освітнього процесу. Поняття «формульальне оцінювання» як оцінювання для навчання. Види і цілі формульального оцінювання. Принципи, методи та інструменти формульального оцінювання. Критерії формульального оцінювання. Самооцінка як основа саморегуляції та внутрішньої мотивації навчання.

3.5. Формування у здобувачів освіти повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності.

Повноцінна навичка читання як основа успішної реалізації змістових ліній мовно-літературної освітньої галузі та формування функціональної грамотності здобувачів освіти. Оволодіння технічною і смисловою сторонами читання. Система підготовки школярів до свідомого читання та критичного мислення. Цілісне сприймання і розуміння тексту. Прийоми формування в учнів умінь виразного читання. Методичні умови формування у молодших школярів навички виразного читання.

3.6. Розвиток навичок критичного мислення у процесі аналізу художнього твору в початковій школі.

Критичне мислення на навчальних заняттях з літературного читання. Етапи роботи над творами різних жанрів на навчальних заняттях з літературного читання. Робота з ілюстраціями та аудіовізуальними засобами. Системність у розвитку навичок критичного мислення у процесі опрацювання літературних творів.

3.7. Проектна робота як спосіб реалізації діяльнісного підходу в початковій школі

Реалізація діяльнісного підходу в початковій школі шляхом залучення школярів до проектної діяльності: розвитку ключових компетентностей та наскрізних умінь дітей; набуття учнями досвіду агентності; застосування теоретичних знань на практиці; формування здібностей до самоосвіти та командної роботи. Значення проектної роботи для учнів та вчителів. Формування наскрізних умінь у молодших школярів у процесі проектної роботи. Характеристики діяльнісного підходу. Основні етапи роботи у проекті: модель «5П+1П». Складові успішної реалізації проектів. Типи проектів у початковій школі. Роль батьків у створенні освітнього середовища в сім'ї, участь у проектній діяльності.

3.8. Формування загальнолюдських цінностей молодшого школяра у процесі опрацювання творів В.О.Сухомлинського

Роль літературної спадщини В.О.Сухомлинського в освітньому процесі початкової школи. Джерела розвитку дитини в творах В.О.Сухомлинського. Краса навколишнього світу – основа виховання школяра. Твори В.О.Сухомлинського про цілісність навколишнього світу. Проблема «батьки і діти» в літературній творчості. Розвиток моральних цінностей. Національно-патріотичне виховання в літературній спадщині В.О.Сухомлинського для молодших школярів.

3.9. Оцінювання результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі.

Оцінювання у початковій школі: види, форми та функції. Розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі. Особливості здійснення рівневого оцінювання з української мови. Діагностувальні роботи з інтегрованого курсу «Українська мова» як засіб зворотного зв'язку.

3.10. Особливості здобуття математичної освіти дітьми цифрового покоління.

Теорія поколінь за Вільямом Штраусом і Нілом Хау. Психологічний портрет представників цифрового покоління Альфа: сильні та слабкі сторони. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на розвиток пізнавальних процесів в учнів початкових класів. Ефективність організації освітнього процесу з урахуванням когнітивних можливостей

дитини та когнітивних механізмів процесів навчання, які впроваджуються. Розроблення методик навчання з урахуванням нейрофізіологічних та психологічних особливостей сучасних дітей. Методичні аспекти навчання математики в початковій школі за навчально-методичними комплектами для 1-4 класів (авт. С. Скворцова, О. Онопрієнко).

3.11. Сюжетні задачі як засіб розвитку мислення молодшого школяра.

Суть поняття «математична компетентність». Предметна математична компетентність, її складові. Ознаки сформованості математичної компетентності. Задачі як дидактичний засіб і об'єкт вивчення. Пізнавальна, навчальна, розвивальна, виховна функції задач. Методична система роботи щодо навчання учнів розв'язувати прості задачі. Формування умінь молодших школярів розв'язувати складені задачі. Розвиток логічного мислення молодших школярів у процесі роботи над задачами.

3.12. Інтегрований підхід до формування здоров'язбережувальної та соціальної компетентностей молодшого школяра

Особливості поєднання різних освітніх аспектів та методик під час формування у дітей комплексних навичок для збереження здоров'я, розвитку соціальних взаємодій та адаптації до навколишнього середовища. Розвиток емоційної та соціальної свідомості, формування почуття відповідальності за власне здоров'я та благополуччя. Основні складники здоров'язбережувальної та соціальної компетентності. Використання інтерактивних методів для залучення дітей до обговорення теми здоров'я через ігри, відео, рольові вправи тощо. Формування вмінь ефективної комунікації, розв'язання конфліктів, співпраці у групах. Залучення до соціальних проєктів і спільної діяльності, які сприяють розвитку відповідальності за соціальні питання, взаємодії з іншими людьми. Використання міжпредметних зв'язків для формування цілісного уявлення про здоров'я, взаємодію з оточуючими та соціальну роль особистості. Створення гармонійного середовища для розвитку особистості.

3.13. Ключові компетентності та їх реалізація в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Нормативно-правова забезпечення реалізації змісту інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Перелік і назви ключових компетентностей, визначених Європейським Союзом. Досягнення мети повної загальної середньої освіти через формування ключових компетентностей відповідно до «Закону про освіту». Всебічний опис, осмислення, визначення особливостей утворення кожної з компетентностей, обґрунтування конкретних методів та умов організації освітнього процесу для їх формування. Ключові компетентності як основа для формування у школярів необхідних навичок для життєдіяльності в сучасному суспільстві. Формуванню у школярів комплексного підходу до навчання.

3.14. Методика формування дослідницької діяльності молодших школярів.

Розвиток дослідницького потенціалу учнів початкових класів як педагогічна проблема; Спостереження як метод пізнання навколишнього світу; Особливості проведення дослідів з учнями початкових класів; Inquiry based learning – навчання-дослідження на основі запитів учнів

3.15. Використання інтегрованого підходу у процесі формування громадянської та історичної компетентності учнів початкової школи.

Теоретичні засади та педагогічні умови формування громадянської та історичної компетентності молодших школярів. Шляхи реалізації інтегрованого підходу у процесі формування громадянської та історичної компетентності учнів початкової школи. Сутність інтегрованого навчання. Інтегрований розвиток наскрізних умінь. Інтегрований урок як засіб стимулювання творчих здібностей молодших школярів.

3.16. Проєктна діяльність на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Особливості організації та алгоритм здійснення проєктної діяльності учнями на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Шляхи здійснення пізнавальної діяльності, розвитку природничих компетентностей, загальнонавчальних умінь і навичок під час різних типів проєктів. Приклади реалізації проєктів на уроках у 3-4 класах, інтерактивних книг як освітніх

продуктів узагальнення результатів проєктної діяльності груп, розроблених з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

3.17. Сторітелінг як спосіб розвитку креативності молодшого школяра.

Сторітелінг як ефективний метод формування комунікативної та мовленнєвої компетентностей учня початкових класів. Освітній сторітелінг: завдання, види, особливості використання. Розвиток зв'язного мовлення. Інструменти для створення цифрових візуальних історій, ілюстрування оповідань, книг.

3.18. Особливості укладання діагностувальних робіт з інтегрованого курсу «Українська мова».

Діагностувальна робота як один із засобів зворотного зв'язку. Види й особливості укладання діагностувальних робіт з інтегрованого курсу «Українська мова». Використання оцінювальних суджень під час перевірки діагностувальних робіт. Роль самооцінювання під час виконання діагностичної роботи.

3.19. Формування обчислювальних умінь молодших школярів на заняттях з математики.

Суть поняття «математична компетентність». Предметна математична компетентність, її складові. Ознаки сформованості предметної математичної компетентності. Обчислювальні навички і уміння як компоненти обчислювальної діяльності. Якісні характеристики сформованості обчислювальних навичок. Моделювання обчислювальних завдань для пальчикового театру. Діагностувальна робота з перевірки навичок усних обчислень. Типові помилки учнів у процесі формування обчислювальних навичок, методичні прийоми їх попередження та усунення. Інноваційні методики обчислювальної діяльності.

3.20. Особливості укладання змісту діагностувальних робіт з математики.

Компетентнісний підхід до укладання змісту діагностувальних робіт з математики. Форми проведення діагностувальних робіт з математики. Орієнтовна рамка оцінювання як засіб співвіднесення навчальних дій учня з етапами досягнення результату. Особливості формулювання оцінювальних суджень про виконання діагностувальної роботи учнем. Особливості підсумкового оцінювання результатів навчання учнів з математики в класному журналі та свідоцтві досягнень.

3.21. Сучасні засоби навчання та обладнання навчального призначення для створення освітнього середовища Нової української школи.

Організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у закладах загальної середньої освіти. Особливості впровадження Державного стандарту початкової освіти. Реалізація компетентнісного підходу. Створення освітнього простору, сприятливого для адаптації дітей до шкільного життя, подальшого успішного навчання, повноцінного особистісного розвитку. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти. Предметне середовище як важливий компонент освітнього простору. Практична реалізація компетентнісного, діяльнісного, інтегрованого, ігрового, особистісно-орієнтованого та інших сучасних підходів до організації освітнього процесу. Запити суспільства щодо реформування системи освіти, модернізації її змісту, впровадження інноваційних освітніх технологій. Проєктування розвивального предметного простору закладів освіти. Презентація сучасних засобів навчання – сукупності навчальних матеріальних засобів, які формують навчальне середовище та сприяють організації освітнього процесу в закладах освіти.

3.22. Освітні втрати в системі загальної середньої освіти та напрями їх подолання.

Освітні втрати та освітні розриви. Причини та шляхи їх подолання. Активізація пізнавальної діяльності та навчальної мотивації. Способи підвищення ефективності навчання. Діагностика навчальних втрат. Стратегія з надолуження освітніх втрат.

3.23. Особливості викладання фізичної культури в початковій школі.

Ефективні підходи щодо організації освітнього процесу з фізичної культури, що орієнтовані на покращення здоров'я та всебічний гармонійний розвиток особистості молодшого школяра. Інклюзивність, індивідуалізація навчання, створенні безпечного та мотиваційного середовища. Засоби та методи фізичного виховання, які сприяють розвитку

фізичних якостей, рухових умінь та формуванню у здобувачів освіти навичок здорового способу життя через рухову активність.

3.24. Розвиток математичного мовлення молодших школярів.

Особливості розвитку мислення і мовлення учнів молодшого шкільного віку. Основні параметри, що характеризують культуру математичного мовлення. Вплив процесу розв'язування текстових задач на вироблення в учнів початкових класів навичок математичного мовлення. Формування культури алгоритмічного мовлення в процесі множення та ділення багатоцифрових чисел. Відмінювання числівників у процесі читання різними способами числових виразів та виразів зі змінною.

3.25. Кубики історій «Rory's Story Cubes» як метод творчо-пізнавальної діяльності учасників освітнього процесу.

Сюжетні кубики «Rory's Story Cubes» як розвивальний інструмент на уроках. Розв'язування проблемних ситуацій та виконання компетентнісних завдань за допомогою кубиків Rory's Story. Особливості використання кубиків історій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

3.26. Фізкультурно-оздоровчі заходи в освітньому середовищі початкової школи.

Значення і вплив рухової активності на фізичне, емоційне та когнітивне здоров'я молодших школярів. Форми організації рухової активності в освітньому процесі: фізкультурні хвилинки під час проведення навчальних занять, рухливі (динамічні) перерви. Критерії ефективності фізкультурно-оздоровчих заходів. Адаптація шкільного середовища для забезпечення доступу до фізичних активностей.

3.27. Основи енергоефективності та виховання екологічної свідомості у дітей початкової школи.

Раціональне використання електроенергії. Методи зниження споживання електроенергії в закладах громадського харчування. Сучасні технології та обладнання, що сприяють енергоефективності. Розвиток навичок раціонального використання енергоресурсів.

3.28. Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти.

Визначення конфлікту. Причини виникнення конфліктів: соціально-психологічні, організаційні, комунікативні. Види конфліктів у освітньому середовищі. Стадії конфлікту. Технології управління конфліктами. Роль управління конфліктами в створенні освітнього середовища.

3.29. Ігрове та діяльнісне навчання в організації мистецької діяльності в освітньому середовищі НУШ.

Сутність ігрового й діяльнісного навчання. Мистецька діяльність як основа реалізації діяльнісного навчання. Музично-дидактичні ігри для розвитку музичних здібностей мл.школярів. Ігрова діяльність як ресурс розвитку компетентностей учнів. Ефективність ігрової діяльності у розвитку особистості учня.

3.30. Компетентнісний підхід у вивченні предметів мистецької освіти галузі в початковій школі.

Компетентнісний підхід до освітнього процесу з мистецтва в початковій школі в контексті НУШ. Мистецька освітня галузь як складова Державного стандарту початкової ередної освіти. Система компеентностей і наскрізні вміння учнів початкової школи. Ключові мистецькі компетентності. Модель розвитку компетентностей учнів на інтегрованих уроках мистецтва в початковій школі.

3.31. Формування творчої особистості в інтегрованій творчій діяльності молодшого школяра.

Ключові принципи інтегрованого навчання та творчої діяльності. Поняття «творчість» і «творча особистість». Вікові особливості творчого розвитку молодших школярів. Методи стимулювання креативності в освітньому процесі. Інтеграція творчої діяльності в освітній процес. Міжпредметні зв'язки як інструмент розвитку творчості. Використання інтегрованих уроків та міждисциплінарних проєктів. Форми творчої діяльності.

3.32. Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування

логічного мислення.

Ознайомлення з головоломкою «Танграм» та її можливостями для розвитку дитини. Використання геометричної головоломки «Танграм» в освітньому середовищі та її можливостями для розвитку дитини. Результатом виконання практичних завдань (складання силуетів із геометричних фігур, робота зі схемами-зразками, схемами-контурами, відтворення фігур, керуючись зображенням на екрані або на малюнку, творчі на розвиток уяви та інтегровані з малюванням), є розуміння кольору, величини і форми, розвиток логічного мислення, просторової уяви, візуального сприйняття, комбінаторних здібностей, наочно-образного мислення особистості.

3.33. Формування просторового мислення у дітей: техніка паперопластики «Айріс-фолдінг».

Історичні відомості та принцип техніки «айріс-фолдінг» як виду паперопластики (заповнення вирізаного фрагменту малюнка (трафарету) тонкими паперовими смужками під певним кутом). Правила безпечної праці з інструментами. Побудова айріс-шаблонів. Підбір малюнка, кольору основи та смужок. Прийоми вирізування трафарету, накладання паперових смужок на трафарет. Ідеї застосування техніки «айріс-фолдінг». Виготовлення панно.

Роль техніки у формуванні навичок роботи з креслярськими інструментами, проєктно-образного мислення.

Питання для самостійного опрацювання

1. Особливості проведення дослідів з учнями початкових класів.
2. Розвиток логічного мислення молодших школярів у процесі роботи над задачами.
3. Використання елементів проєктного навчання для розвитку критичного мислення учасників освітнього процесу.
4. Формування культурних цінностей молодшого школяра в процесі інтеграції мистецьких предметів.
5. Національно-патріотичне виховання в літературній спадщині В.О.Сухомлинського для молодших школярів.
6. Практичні методи і прийоми розвитку критичного мислення.
7. Системність у розвитку навичок критичного мислення у процесі опрацювання літературних творів.
8. Особливості використання кубиків історій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
9. Застосування методики Валерія Едигея для інтелектуального розвитку учнів.
10. Навчально-методичне забезпечення курсів за вибором.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс] / Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. — Kyiv : Litera LTD, 2018. — 160 s.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» [Електронний ресурс] / Офіційний портал Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>
5. Проектна робота в початковій школі. Методичний посібник із фасилітації проєктної роботи з учнями 1-4 класів / The LEGO Foundation. Запоріжжя: СТАТУС, 2023. – 212 с.
6. Кірик М. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. Посіб. / М. Кірик, Л.Данилова. – Львів: Світ, 2019. – 136 с.
7. Дмитрів Г.І. Нова українська школа: poradnik vikhovatelju grupy prodovzhenogo dnia u zakladaх загальної середньої освіти: навч.-метод.посіб. / Г.І.Дмитрів [та ін.]. – Львів: Світ, 2019. – 224 с.
8. Пометун О.І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод.посіб. / О.І.Пометун. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 192 с.
9. Цимбалару А.Д. Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи: навч.-метод.посіб. / А.Д.Цимбалару. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 160 с.
10. Котик Т.М. Нова українська школа: теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Тернопіль, Астон, 2020. – 192 с.
11. Старагіна І.П. Нова українська школа: розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання: навчально-методичний посібник / Старагіна І.П., Терещенко В.М., Панченков А.О. – Харків: Соняшник, 2020. – 176 с., іл.

